

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Ålbæk

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse i Børnehaven Hurlumhejhuset. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det pædagogiske arbejde i hverdagen.

Det fremgår af den pædagogiske læreplan, hvordan vi i Børnehaven Hurlumhejhuset, så vidt muligt, gennem hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø er tilrettelagt, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiver og deltagelse, til børnefællesskabet, til den aktuelle børnegrupes sammensætning og til børnenes forskellige forudsætninger.

Vi arbejder med, at det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø er integreret i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Vi tilstræber at vurdere børneperspektivet i et børnemiljø, og at inddrage børns egne oplevelser af børnemiljøet ud fra deres alder og forudsætninger.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan er udarbejdet med udgangspunkt i:

- Det fælles pædagogiske grundlag, som består af en række fælles centrale elementer, som skal være kende-tegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark
- De seks læreplanstemaer
- De tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.
- Frederikshavn Kommunes Børn – og Unge politik.

Hvis du vil vide mere om rammen for den pædagogiske læreplan

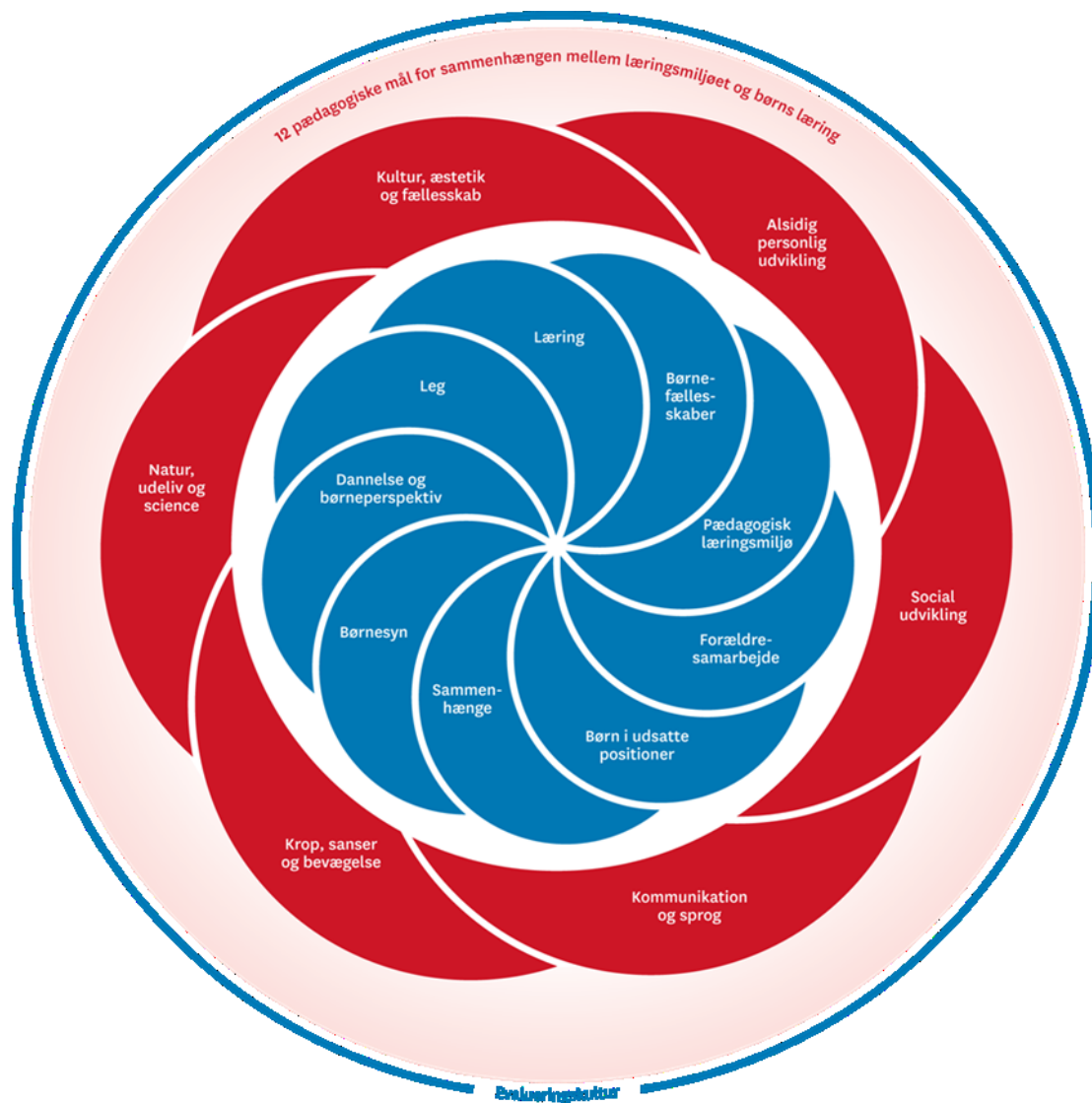
[Den styrkede læreplan](#)

(højre klik og tryk på; Åbn Link)

Hvis du vil vide mere om Børn og Unge politik Frederikshavn

[Børne- og ungepolitik Frederikshavn](#)

Det fælles pædagogiske grundlag og de seks læreplanstemaer

Det pædagogiske grundlag

Temaer i det pædagogiske grundlag	Korte retningsgivende refleksioner og eksempler på, hvordan vi i Børnehaven Hurlumhejhuset forholder os til temaet
<p>Børnesyn Hvordan kommer "børnesyn" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vi tilstræber at skabe et læringsrum, hvor børnene bliver hørt og set og mødes positivt og anerkendende af de voksne. • Vi arbejder i børnehøjde og møder børnene i deres nærmeste udviklingszone. • Vi tror på at barnet kan og arbejder meget med børnenes selvhjulpenhed. • Børnene har medbestemmelse i deres hverdag. • Hvert barn er unik og vi giver hinanden plads til at være forskellige. Vi differentierer mellem hvad hvert barn har brug for. • Justerer os i forhold til børnene/børnegrupperne – vi er et dynamisk hus, der er i udvikling.

	<p>Eksempel: <i>Alle voksne i Hurlumhejhuset er flytbare og følger børnenes spor. Det viser sig i de situationer, hvor børnene har ønske om eksempelvis at spille fodbold, male, lave tippier osv.</i></p> <p><i>To af drengene er gået i gang med at lave en hule på legepladsen, men projektet lykkes ikke rigtig for dem. Den voksne har siddet og observeret drengenes iver og tilgang til projektet. Hun henvender sig til dem for at høre om der er noget hun kan være behjælpelig med og om de evt. skal lave en tipi som hule i stedet for. Drengene bliver meget ivrige og finder igen gejsten til projektet og herefter går det frem ad. Der findes lægter, tæpper osv. så at drengene sammen med den voksne får bygget en tipi og legen udvikles herfra til, at der er omkring 10 børn med og den voksne kan langsomt trække sig fra legen igen.</i></p>
<p>Dannelse og børneperspektiver Hvordan kommer "dannelse og børneperspektiver" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vi arbejder ud fra et demokratisk helhedssyn, hvor vi tilstræber at børnene udvikles til deres videre færd i livet. • Vi arbejder på, at der er plads og rum til den enkelte. Der ventes på tur når man gerne vil sige noget i eksempelvis samlingsituationen osv. • Vi sammensætter børnene på tværs af alder, køn og ud fra hvilke behov de har. • Vi øver børnene i selvforvaltning og selvstændighed, eksempelvis i konfliktsituationer. • Vi øver børnene i normer som bordskik, høflighed, spørge om lov, tale pænt til hinanden osv. <p>Eksempel: <i>De voksne i børnehaven er afventende i forhold til at blive deltagende i børnenes konflikter, vi bruger de tre læringsrum, (vi går foran, ved siden af og bag barnet) og justerer os i forhold til hvordan konflikterne udvikler sig.</i></p> <p><i>To piger har haft en konflikt omkring en spand og sand på legepladsen. Line kommer stormende hen til den voksne, efterfulgt af Signe. Line siger til den voksne, at Signe har kastet sand på hende. Signe forsvare sig selv over for den voksne og siger, at Line jo også tog hendes spand og det er hun træt af. Den voksne tager hurtigt ordet og siger til begge piger, at det jo ville være meget bedre hvis de talte sammen om tingene i stedet for at den voksne skal inddrages i konflikten. Begge piger kigger på hinanden og begynder så at udrede deres konflikt. Line siger til Signe, at det er træls at hun kaster sand på hende, hvortil Signe svarer, at hun er træt af, at Line har taget hendes spand.</i></p>

	<p><i>Begge piger opnår en fælles forståelse for hinanden og efter en kort dialog når de til enighed.</i></p>
<p>Leg Hvordan kommer "leg" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vi arbejder ud fra, at børnene skal have lov til at lære gennem legen. Her udvikles de sociale-, personlige-, kognitive-, motoriske- og de følelsesmæssige kompetencer. • Hos os er der både rum til børnenes spontane og selvorganiserede leg og til det pædagogiske personales rammesatte leg. • Vi arbejder løbende med de læringsrum der er i børnehaven, alt efter børnegruppe, årstid, børnenes sammensætning mm. • Vi deler børnene i forskellige grupper, for at legen kan udvikles på tværs af alder, aldersgruppen alene og køn. • Vi understøtter børnene i deres leg. <p>Eksempel: <i>De voksne i børnehaven støtter op om børnenes spirende legefællesskaber.</i></p> <p><i>En af de nye børn i børnehaven er stille og tilbageholdende i forhold til de andre børn. De voksne har været opmærksomme på dette og har respekteret hendes behov for at være observerende i de andre børns leg. Da tiden er moden og pigen er klar introducerer de voksne hende for nogle mulige legefællesskaber, hvilket har resulteret i, at hun i dag selv tager initiativ til at lege med de andre børn uden opfordring fra os voksne.</i></p>
<p>Læring Hvordan kommer "læring" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vi har en holdning til, at der overordnet set er læring i alt hvad vi foretager os i vores dagligdag. Eks. morgenmadssituationen, puslepladsen, i garderoben osv. • Vi arbejder ud fra vores årshjul, hvor der er planlagte temaer. Temaerne er sat således op, så børnene oplever at de også har indflydelse og medbestemmelse over aktiviteterne. • Vi følger børnenes spor og vi støtter op om de ideer og aktiviteter de er optaget af. • Vi er optagede af den digitale læring i hverdagen og bruger de tilgængelige redskaber vi har i huset. <p>Eksempel: <i>I arbejdet med vores årshjul har vi haft et tema der omhandlede emnet "hvem er jeg".</i></p> <p><i>De voksne har haft et udgangspunkt, hvor børnene gerne skulle erhverve sig viden omkring hvor de bor, hvad deres forældre hedder, hvilke husdyr osv. de har derhjemme.</i></p>

	<p><i>Børnene har haft billeder med hjemmefra, som de har fortalt ud fra og herefter er billederne blevet brugt til at lave en helt personlig dækkeserviet til hvert enkelt barn.</i></p> <p><i>Børnene og de voksne opnåede noget helt specielt sammen i forløbet omkring dette tema.</i></p>
<p>Børnefællesskaber</p> <p>Hvordan kommer "børnefællesskaber" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vi har et samarbejde med dagplejen, hvor de kommer på besøg i børnehaven hver fredag. Dette giver en god overgang for de børn der skal starte i børnehaven og de voksne tilegner sig en god viden om børnene inden børnehavestart. Pt. er dette sat på stand by på grund af corona. • Vi arbejder inkluderende og vi har en oplevelse af, at alle børn føler sig set, hørt og en del af fællesskabet. • Vi er bevidste om vores tilgang til børnene og vi opererer med de tre læringsrum i dagligdagen. (Foran-bagved-ved siden af) • Vi arbejder med det pædagogiske redskab "Fri for Mobberi" i vores dagligdag. <p>Eksempel:</p> <p><i>Børnefællesskaber opstår både spontant og voksenstyret i vores børnehave.</i></p> <p><i>Den voksne finder de små LEGO klodser frem og begynder at bygge et hus. Hun sidder og bygger et hus og dette vækker nysgerrigheden hos en af drengene, han sætter sig ved siden af den voksne og de bygger med LEGO klodser sammen og starter en fælles leg. Da de har arbejdet på deres huse og legen i 5 minutter kommer der tre drenge ekstra til, som også begynder at bygge hver deres hus. Legen fortsætter i et stykke tid og da legen er godt i gang og den voksne vurderer at tiden er inde trækker hun sig lige så stille væk og kan observere drenge på afstand. Legen fortsætter resten af formiddagen.</i></p>

Det pædagogiske grundlag

<p>Temaer i det pædagogiske grundlag</p>	<p>Korte retningsgivende refleksioner og eksempler på, hvordan vi i Børnehaven Hurlumhejhuset forholder os til temaet</p>
<p>Pædagogisk læringsmiljø</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vi arbejder med vores pædagogiske læremiljø gennem vores årshjul, hvor vi har månedsvis

<p>Hvordan har vi gennem hele dagen etableret et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.</p>	<p>planlagte temaer. Herigennem arbejdes der med alle læreplanstemaer gennem forskellige aktiviteter.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi arbejder med materialet KVALID på personalemøder. Dette er et godt arbejdsredskab til at opretholde en faglig dialog. <p>Årshjulet og månedsplanerne er lagt ved som bilag.</p>
<p>Forældresamarbejde Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vi har en velkomst-, ½ års- og førskolesamtale, samt overlevering med skolen. • Personalet i børnehaven har en god dialog med forældrene i hverdagen, hvor vi åbent, ærligt og ligeværdigt taler om barnets trivsel og læring. • Vi afholder et årligt forældremøde, hvor vi fortæller om dagligdagen, relevante temaer, nye tiltag osv. • Vi er lydhøre for forældrenes input og ideer til hverdagsaktiviteter i forhold til vores årshjul. Vi forsøger i det omfang det er muligt at inddrage ideerne i vores planlægning af de månedlige temaer. <p>Eksempel: <i>Da vi oplevede at de største børn i børnehaven var meget optaget af at bygge huler mm.(og vi ønskede at følge og understøtte børnenes spor) Lavede vi et opslag på facebook, for at høre om der evt. var nogle forældre der havde nogle materialer, paller mm. Liggende som vi måtte få. Der gik ganske kort tid, fra opslaget blev lavet til at der lå flere paller på legepladsen.</i></p>
<p>Børn i udsatte positioner</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vi har et samarbejde med PPR, hvor vi rådfører os i forhold til de udfordringer børnene har. • Vi er som personale gode til at se børnene i vores børnehave og vi er gode til at justere os i forhold til børnenes behov. • Vi er gode til at være på forkant med de eventuelle konflikter børnene kan komme ud i. • Vi ser hvad det enkelte barn har brug for og vurderer herudfra hvad de har brug for. Vi behandler børnene ens, men alligevel forskelligt. • Institutionen har gode rammer for at skabe ro for de børn der har brug for det, det er muligt at sidde med eks. vis I-Pad, en bog, få børn kan være på en stue osv. og ofte sættes der timetimer mens børnene har pause, så at pausen er visuel for barnet. • Fokus på det børnene kan frem for det de ikke kan. • Forældresamarbejdet bygges på gensidig dialog mellem forældre og personale. • Vi kommunikerer omkring børnene på personalemøderne.

	<ul style="list-style-type: none"> • Fælles forståelse og ensartethed i forhold til indsats – forældre og personale taler samme sprog. • Vi har mulighed for institutionsrådgivning, hvor talekonsulent, ergoterapeut, sundhedsplejeske og psykologen deltager. <p>Eksempel: <i>Vi har nogle drenge som har brug pauser i løbet af dagen. En pause kan bestå af at få lov til at ligge med en bog, eller med en ipad. Barnet som har brug for pausen får hermed lov til at koble af, så hun/han igen kan blive klar til at indgå som en del af fællesskabet.</i></p>
<p>Sammenhænge Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Da vi er placeret i samme hus som skolen, har vi muligheden for at udvide vores børnefællesskaber på tværs af alder. Vi har et pædagogisk samarbejde med SFO'en om morgenen, hvor vi spiser morgenmad sammen og børnene har mulighed for at besøge hhv. skole og børnehave. • "Skolegruppen" mødes en gang om ugen, hvor der er forskellige aktiviteter for de store børn. • Vi vil i vores årshjul have aftaler med skolen plottet ind, for at støtte op om børnenes skolestart, dette projekt hedder "God start" og skal sikre at alle børn får en god start i skolen. • Der er søgt midler fra Egmont fonden, så at institutionen og skolen får bedre mulighed for at samarbejde ved skolestart. • Vi afholder førskolesamtaler med barn og forældre, hvor der er fokus på børnenes skoleparathed.
<p>Inddragelse af lokalsamfundet Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Besøg i skov – bålhytte • Besøg på strand • Besøg FDF • Besøg Kulturhus • Besøg pigespejdere • Samarbejde med indkøbsmuligheder i byen • Borgerforeningen • Idrætsforeningen • Simons Raaling (museet i byen) • Nordjyske Jernbaner. • Ålbæk Julemarked. • Vi besøger ældrecenteret i byen. <ul style="list-style-type: none"> • Vi benytter os af at vi har havnen tæt på, vi ser på skibe, fisk osv.

- Vi arrangerer ture til de forskellige udflugtsmål/aktiviteter i byen og vi tager toget til de længere ture.

1. ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social - og kulturel baggrund.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om alsidig personlig udvikling

I Hurlumhejhuset er børnene i to aldersblandede spisegrupper og herudover deles børnene på tværs af alder, køn og interesse alt efter hvad aktiviteter/ture vi arrangerer.

Børnene har meget selvforvaltning og medbestemmelse, vi følger børnenes spor og det fører ofte til at det er børnene der ligger dagsordenen for dagen, hvor de voksne understøtter børnenes optagethed og nysgerrighed. Der er voksne der viser begejstring for det børnene er nysgerrige på og dette afspejler sig i samværet mellem børn og voksne.

Der er fokus på barnets styrker og vi har dem i fokus frem for barnets svagheder.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	Vi er en institution med god fysisk plads, både inde og ude, med masser af plads til leg. Vores fysiske læringsmiljø giver børnene mulighed for at forfølge og engagere sig i det de er optaget af.
I det psykiske læringsmiljø	Vi voksne arbejder bevidst med at styrke børnenes selvværd ved at italesætte og anerkende barnets initiativer/Fx engagement. Vi er opmærksomme på, at der tit ligger en god intention bag de fleste handlinger og vi italesætter disse intentioner, fx i konflikter mellem børnene.
I det æstetiske læringsmiljø	Vi har børnebilleder på væggen, der viser hvordan det er mest hensigtsmæssigt at begå sig/interagere i forhold til andre børn/voksne.

Når vi arbejder med alsidig personlig udvikling kan det ses at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv

Det pædagogiske personale støtter og guider børnene i legen og hjælper børnene med at forhandle og deles om legetøjet (KVALid s. 47 – god kvalitet)

Fx på stuen hvor Søren og Lars sidder sammen ved bordet. Lars sidder med et hammerbræt, som Søren gerne vil lege med. Søren tager hammeren fra Lars, der bliver ked af det.

Pædagogen: Hov Søren, der tog du vist lige hammeren fra Lars og det kan jeg da se at han bliver ked af.

Søren: Jeg vil også gerne have hammeren.

Lars: Jeg havde den først.

Pædagogen: Ja, men hvad kan vi så gøre?

Lars: Søren kan få den når jeg er færdig.

Pædagogen: God ide, hvad siger du til det Søren?

Søren: Ok.

Børn i udsatte positioner

Det pædagogiske personale involverer børn, med behov for ekstra indsats regelmæssigt i børnegruppens aktiviteter, lege og rutiner.

(KVALid side 36 –god kvalitet)

Voksenbestemt aktiviteter bliver differentieret/ justeret i forhold til det enkelte barn. Man vil derfor kunne opleve at et barn skal sidde ved bordet indtil fx kaninen er klippet færdig, mens målet for at andet barn måske er at observere, eller at deltage kortvarigt i aktiviteten. På denne måde sikre vi at alle oplever succes, mestringsfølelse samt følelsen af fællesskab.

Forældresamarbejde

Det pædagogiske personales kontakt til forældrene er usystematisk og tilfældig. Det er stor forskel i kontakten til de forskellige forældre, alt efter hvilke forældre, der selv tager mest kontakt til det pædagogiske personale.

(KVALid side 28-minimal kvalitet)

Huset har været igennem en del skift på personalefronten igennem det sidste års tid, hvilket har skabt nogle udfordringer i dele af forældresamarbejdet. Vi arbejder dog målrettet på at skabe mere struktur, god dialog, samt informationsdeling.

Sammenhænge

Der er nedskrevne mål for overgangsaktiviteter, som det pædagogiske personale tager udgangspunkt i, og der er udviklet en praksis for, hvordan der er gennemsigtighed, så børnene kan se og forstå formålet.

(KVALid side 42- God kvalitet)

Der er et tæt samarbejde mellem skole og dagtilbud, som blandt bliver understøttet af projekt "god start". Til "god start" møder er der udarbejdet handleplaner for samarbejdet mellem skole og dagtilbud. Handleplaner som beskriver hvordan man skaber en rød tråd/mening/genkendelighed for barnet i overgangen.

2. SOCIAL UDVIKLING

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om social udvikling

Vi har pt en stor børnegruppe. Flere i den gruppe har i høj grad brug for struktur, guidning og understøttende voksne i forhold til at indgå i sociale relationer. Vi prioriterer at være nærværende voksne, der tilpasser os, støtter og guider, både den enkelte såvel som hele gruppen.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	Vi er en institution med god fysisk plads, både inde og ude, med masser af plads til leg. Vores fysiske læringsmiljø giver børnene mulighed for at forfølge og engagere sig i det de er optaget af.
I det psykiske læringsmiljø	Gennem kropssprog og verbal kommunikation, vises omsorg og empati. Vi ønsker at understøtte barnets initiativer til social interaktion, samt deres evne til afstemme sig i forhold til samspillet med andre, være rummelig og udvise tolerance. Vi arbejder bevidst på at styrke børns evne til at sætte ord på egne følelser, lære at forstå sig selv og her igennem også andre.
I det æstetiske læringsmiljø	Vi har legetøj, der appellerer til rollelege og til fællesskab. Husets forskellige rum inviterer både til små rolige lege eller til mere kropslige lege enten alene eller sammen med andre børn.

Når vi arbejder med social udvikling kan det ses at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv
 Det Pædagogiske personale sammensætter børnegrupper varieret og med hensyntagen til børnenes alder, behov og interesser. Børnene kan også selv vælge, hvem de vil lege med.
 (KVALid side 49- God kvalitet)

Mange gange vælger børnene selv, hvem de gerne vil lege med og hvilken leg de vil lege. Andre gange vælger de voksne legegruppens sammensætning og aktiviteten, for at udfordre og udvikle børnenes evne til rummelighed og samspil med andre børn.

Børnene støttes i at lære at løse egne konflikter og evnen til at aflæse andre børns ansigtsudtryk og kropssprog. Her går den voksne foran, ved siden af og bag ved børnene med henblik på at understøtte børnenes deltagelse i legefællesskaber.

Børn i udsatte positioner

Det pædagogiske personale har viden om de enkelte børns trivsel og udvikling.

Der laves ind imellem små legegrupper af de voksne, der har til formål at skabe overskuelighed og højne succes for de børn, der fungerer bedst i en lille gruppe, enten pga. trivsel eller udvikling. Det kan være et legefællesskab af to børn, der er ligeværdige eller sammen med et barn eller to, som er rummelige og ser værdien i forskelligheden.

Forældresamarbejde

Vi samtaler med forældrene om dagligdags stjernestunder, om hverdagen i børnehaven og barnets sociale liv.

Ved vedvarende udfordringer i det sociale samspil, eller andre udfordringer inddrages forældrene og i samarbejde med forældrene, lægges en fælles strategi.

Sammenhænge

Vi arbejder med social dannelse, så børnene bliver understøttet og styrket i den sociale relation, i evnen til at løse konflikter, vente på tur, udsætte egne behov og være deltagende og indgå i fællesskaber.

3. KOMMUNIKATION OG SPROG

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om kommunikation og sprog

I børnehaven oplever vi at vi modtager flere og flere børn med sproglige udfordringer. Udfordringerne strækker sig fra intet ekspressivt sprog, tosprogede, samt udtalevanskeligheder. De voksne arbejder bevist med at styrke barnets sproglige udvikling, ved at italesætte, understøtte og sætte ord på dagligdagen.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø

Der er legetøj på stuerne, der understøtter børnenes kommunikation og sprog gennem forskellige typer lege.

	Der er diverse skærme og digitalt udstyr, oplæsning af bøger, rim og remser, sang og musik.
I det psykiske læringsmiljø	Vi italesætter barnets følelser og handlinger, og støtter dem i den nonverbale kommunikation, i at aflæse kropssprog og understøtter derved barnet i selvforståelse, empati og forståelse af andre. Gennem rutiner og aktiviteter sætter vi ord på det vi gør, udvider barnets ordforråd, sprogforståelse, udtale og sætningsdannelse.
I det æstetiske læringsmiljø	Der er b.la. ophængt billeder af månedens sange samt rim og remser. Endvidere ligger der div. bøger med blandt andet sange, rim og remser som børnene hyppigt gør brug af.

Når vi arbejder med kommunikation og sprog kan det ses at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv Vi er opmærksomme på, at etablere sproglige miljøer igennem alle dagens rutiner – uanset om det er under leg, under måltidet eller i garderoben.
Børn i udsatte positioner Det pædagogiske personale har nogen viden om læringsmiljøets betydning for børns trivsel, men handler tilfældigt på denne viden. (KVALid side 36- minimal kvalitet) Vi italesætter barnets handlinger. Vi sætter ord på det vi ser og oplever i konflikten og handler ud fra dette.
Forældresamarbejde Til samtaler med forældrene taler vi om barnets ressourcer, sociale kompetencer, udviklingsniveau og eventuelle sproglige udfordringer. Ved evt. udfordringer tager vi problemstillingerne med videre på inst. rådgivning, F.I.C. møder eller vælger at skabe en kontakt imellem forældrene og PPR.
Sammenhænge Vi har fokus på, at vores kommende skolebørn har kommunikative kompetencer til at indgå i fællesskaber. Vi øver dem i at sætte ord på egen vilje. Vi understøtter dem i at forstå, italesætte egne og andres behov og følelser. Vi viser og lærer børnene om empati og rummelighed ved italesætte barnets egne følelser såvel som andres børns.

4. KROP, SANSER OG BEVÆGELSE

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om krop, sanser og bevægelse

Vi har pt. En børnegruppe hvor aktivitetsniveauet er højt og behovet for grovmotoriske bevægelseslege er stort. Vi gør derfor brug af husets mange rum (her i blandt et motorik rum som bruges næsten dagligt) samt vores legeplads. Vi har en ugentlig "turdag", til blandt andet skov og strand, så her får børnene rig mulighed for at udfolde sig, afprøve og træne deres motoriske færdigheder.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	Vi er en institution med god fysisk plads, både inde og ude, med masser af plads til leg på stuen såvel som i vores motorikrum. På vores legeplads har vi gyngestativ, klatretårne, rutsjebane, bakker og diverse underlag. Vores fysiske læringsmiljø giver børnene plads til motorisk udfoldelse samt mulighed for at forfølge og engagere sig i det de er optaget af.
I det psykiske læringsmiljø	Børnene opmuntres til at bevæge sig og prøve grænser af. Vi arbejder ud fra at børnene skal lære at mærke efter på egen krop, lytte til egne signaler og herigennem lære at afstemme sig. - alt efter situationen/aktiviteten. Vi er opmærksomme på, at kropsbevidstheden udvikles, og de gør sig kropslige erfaringer, så grundlaget for fysisk og psykisk trivsel bliver lagt.
I det æstetiske læringsmiljø	Inde findes store stuer, samt motorikrum. På legepladsen har vi gyngestativ, diverse klatremuligheder, rutsjebane, flere forskellige underlag, bakker samt masser af plads til løb og gemmeleg.

Når vi arbejder med krop, sanser og bevægelse kan det ses at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv

I dagligdagen ses primært grovmotorisk udfoldelse i mototrikrummet, i garderoben og på legepladsen. På legepladsen er der højt til loftet og masser af plads til skrig, skrål samt bevægelse. Vi opfordrer børnene til at prøve grænser af og herved lærer de at mærke efter på egen krop.

På legepladsen er legen primært børneinitieret, hvilket gør at den nogle gange tager nye og uforudsete drejninger.

Eks. De voksne er optaget rundt omkring på legepladsen. Pludselig ser de, at Peter på 3 år sidder i toppen af klatretårnet og ikke kan komme ned. De voksne klatrer op i tårnet og hjælper og guider ham ned. Efterfølgende snakker Peter og den voksne om hvem, der mon har "hjulpet" ham derop? Dagen efter sidder Peter igen i toppen af legetårnet, dog med nogle større drenge. Da Peter vil ned fra tårnet følger han de store drenges spor/bane og efterfølgende klarer Peter selv klatretårnet.

På ture ud af huset arbejder vi med krop, sanser og bevægelse. Vi tager på ture til skov og strand, hvor der kan leges med vand, klatres i træer, leges med sand, leges med pinde, løbes, leges og bygges huler. Her arbejder vi med kropsbevidsthed, selvtillid, udholdenhed og robusthed.

Børn i udsatte positioner

Vi er opmærksomme på de børn, der har specielle behov, og har fokus på deres udvikling og læring gennem hverdagens lege og aktiviteter. Der laves fælles aktiviteter, som alle kan være en del af og hvor de udsatte børn kan øve sig uden at skille sig ud fra mængden.

Ud fra det enkelte barns behov, søges der råd og vejledning hos eksterne samarbejdspartnere.

Forældresamarbejde

Gennem samtaler med forældrene, både i garderoben, på legepladsen og til møder, snakkes der om børnenes behov, trivsel, udvikling, hvilket afsted fører at der i nogle tilfælde skal liggens en fælles strategi for at sikre barnets udvikling.

Sammenhænge

Vi bruger dialogprofil/trasmo, hvilket hjælper med at skabe et overblik over bl.a. barnets kognitive, kropslige og sanselige udvikling. Derudfra kan vi lave vokseninitierede aktiviteter, der kan styrke barnets motoriske udvikling, sanseintegration og kropsbevidsthed.

5. NATUR, UDELIV OG SCIENCE

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om natur, udeliv og science

Vi har en stor børnegruppe i børnehaven. For at skabe bedst mulige vilkår for denne store gruppe trækker vi meget ud på legepladsen, hvor der er bedre udfoldelsesmuligheder og højt til loftet. Vi oplever at nogle af børnene er meget optaget af at bygge huler med de paller/byggematerialer vi har på legepladsen, mens andre er mere optaget af at undersøge det de finder (pinde, sten, dyr, kogler mm.) hvorefter de kommer med undrende og afklarende spørgsmål til dette. Endvidere har vi fået to congosnegle som kommer med ud på legepladsen når der er godt vejr. Sneglenes tilstedeværelse bidrager til meget undring, masser af dialog, sanselige oplevelser samt læring.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	Vi har en legeplads med bakker, træer, forskellige underlag, masser af paller, pinde, plader, kogler, sten, insekter, og snegle.
I det psykiske læringsmiljø	Når børnene får mulighed for at eksperimentere med tingene på legepladsen, mærke dem, føle det hele på egen krop, opstår der automatisk en bedre forståelse for naturen, dens muligheder og respekten for naturen opbygges. De voksne understøtter børnenes nysgerrighed og følger børnenes spor og er nysgerrige og undersøgende sammen med børnene.
I det æstetiske læringsmiljø	Der er natur på vores legeplads i form af træer, bakker, en kæmpe sandkasse, træstubbe til balance, insekthotel med krible krable dyr, klatretårn, jord til at grave i, samt sneglebur.

Når vi arbejder med natur, udeliv og science kan det ses at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv

De voksnes engagement og deltagelse er vigtig for at styrke børnenes nysgerrige tilgang til emnet og de er nysgerrige sammen med børnene. Ved en opstået interesse kan den voksne søge ny information og viden og dermed understøtte børnenes udvikling inden for natur, ude liv og science.

Børn i udsatte positioner

Børnene inddrages, understøttes og guides (i form af tæt voksenkontakt) i forhold til deres nærmeste udviklingszone.

Forældresamarbejde

Vi informerer forældrene om de temaer vi arbejder ud fra/vores årshjul og vi gør jævnligt brug af vores facebookgruppe til at fortælle og inddrage forældrene i de projekter børnene er optaget af. Nogle gang beder vi forældre om at medbringe fx byggematerialer, hvis det netop er det børnegruppe er optaget af.

Sammenhænge

Vi opfordrer børnene til at være nysgerrige og undersøgende når de finder ting/dyr/insekter mm. Vi understøtter deres nysgerrige tilgang, i håb om at denne vil forsætte ind i skolelivet.

6. KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESSKAB

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om kultur, æstetik og fællesskab

I børnehaven er der børn af flere forskellige nationaliteter og kulturer. Alle børn indgår ligeværdigt i de fællesskaber vi har.

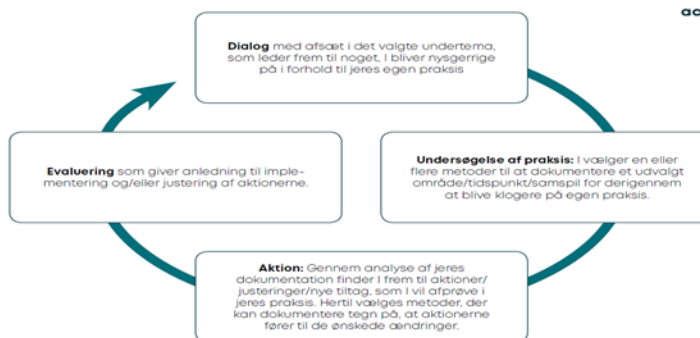
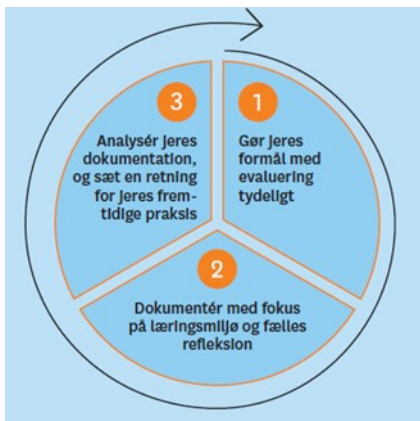
Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	<p>Der hænger meget udsmykning, som børnene har lavet. Der foregår teater og rollelege. Der er materialer til kreative udfoldelser.</p> <p>I børnehaven er der sang og musik, både som de selv er aktive i og andre gange noget de lytter til.</p> <p>Der er bøger, rim og remser, sange som er tilgængelige for børnene.</p> <p>Børnene får herved muligheden for at være skabende.</p>
I det psykiske læringsmiljø	<p>Nogle gange er børnene aktivt deltagende og andre gange er de observerende.</p> <p>Vi arbejder for at styrke børnenes evne til samspil og deres indbyrdes relationer gennem, dialog, forskellige lege, voksen initierede lege såvel som den fri leg, hvor den voksne vil være i nærheden.</p>
I det æstetiske læringsmiljø	<p>Vi har forskelligt legetøj som appellerer til forskellige lege, på tvært af alder, køn, udviklingsniveau.</p>

Når vi arbejder med kultur, æstetik og fællesskab kan det ses at vi står på det **DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG** i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

<p>Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv</p> <p>Vi arbejder med flere æstetiske børneprocesser, hvor vi blandt andet arbejder med fantasi, drama og udtryksformer. Vi laver skuespil, tager på børneinitierede "eventyr" i legen og søger ny måder hvor vi sammen kan finde fællesskabet. Vi synger, danser, leger, spiller og kreative.</p>
<p>Børn i udsatte positioner</p> <p>Vi skaber rammerne for de børn der har brug for det og vi er der til at støtte og guide, så langt de fleste børn vil opleve processen/forløbet positivt og udviklende.</p>
<p>Forældresamarbejde</p> <p>Vi har en åbenhed omkring vores arbejde med børnene i børnehaven. Vi er opmærksomme på at tingene/informationer omkring et barn bliver italesat. Dette gøres igennem en åben, imødekommende og ærlig dialog.</p>
<p>Sammenhænge</p> <p>Det pædagogiske personale tager regelmæssigt børnene med på ture ud af huset for at opleve nye steder og begivenheder med udgangspunkt i såvel børnenes perspektiv og et læringsperspektiv.</p> <p>(KVALid god kvalitet side 40)</p>

Systematisk evaluering

Vores personalemøder er stedet hvor det er muligt at evaluere sammen.

1. Vi evaluerer for at skabe en bevidsthed om, hvorvidt vi er kommet i mål, med det vi ønskede eller om projektet har taget en anden og måske uventet drejning.
2. Når der evalueres kigger vi på de overvejelser/iagttagelser der er gjort inden opstart, undervejs og afslutningsvis.
3. Vi snakker forløbet/situationen igennem, kigger på det data/empiri der evt. er indsamlet. Sammenholder vores oplevelse med KVALid/de styrkede læreplaner og justerer vores fremtidige pædagogiske praksis efter dette.

Gennem aktionslæring – med afsæt i kvalitetskriterierne i KVALid - undersøger, udforsker og evaluerer vi løbende vores pædagogiske praksis - herunder læringsmiljøer

Vi vil gerne opnå at.....	Ved at undersøge /dokumentere og analysere vores praksis ved vi nu at...	Derfor vil vi fremover.....
<p>Gennem iagttagelser af hverdagsrutinerne – set gennem KVALid – har vi fået øje på, at vi har brug for at sætte fokus på børneperspektivet – særligt i vores pædagogiske aktiviteter. Vi vil gerne opnå "at det pædagogiske personale" ofte giver børnene indflydelse på rammerne og rutinerne omkring de pædagogiske aktiviteter og har fokus på børnenes deltagelsesmuligheder.</p> <p>2) Vi arbejder med en bevidsthed om, at skabe miljøer hvor børnene har</p>	<p>Analyse og refleksion over vores indsamlede data viser, at vi voksne kun af og til giver børnene indflydelse på rammerne og rutinerne omkring de pædagogiske aktiviteter.</p> <p>Vi har hidtil været fastlåst i tanken om, at det er de voksne der sætter dagsordenen for de pædagogiske aktiviteter.</p>	<p>Derfor vil vi fremadrettet have fokus på at inddrage børnene i dialoger omkring dagligdagen. Det pædagogiske personale har sat den overordnede ramme for dagen, men i denne ramme har børnene mulighed for at sætte deres helt egen dagsorden.</p>

<p>plads og mulighed for at få medindflydelse på de pædagogiske aktiviteter.</p> <p>Vi er opmærksomme på, at vi hidtil ikke har været gode nok til at evaluere på vores pædagogiske praksis. Dette er både i forhold til børneperspektivet og os som personalegruppe.</p> <p>Vores bevidsthed om vores manglende evalueringskultur gør, at vi fremadrettet vil have større fokus på evalueringsprocessen eksempelvis i form af videointerview med børnene og gennem vores Facebookside.</p> <p>For at følge processen vil vi sætte en tovholder på fra hver gruppe, som planlægger vores fælles fokuspunkter og vi evaluerer efterfølgende fokuspunkterne på et personalemøde.</p>		
--	--	--